

פרשת חיי שרה תשע"ז
שרה אמנו ע"ה

This week's shiur is in honor of the birth of the newest Brovender grandchild
Tzvi, son of Bruria and Yaakov Markowitz
Mazal Tov!

רש"י

(א) ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים - לכך נכתב שנה בכל כלל וכלל, לומר לך שכל אחד נדרש לעצמו, בת מאה כבת עשרים לחטא, מה בת עשרים לא חטאה, שהרי אינה בת עונשין, אף בת מאה בלא חטא, ובת עשרים כבת שבע ליופי: **שני חיי שרה** - כלן שוין לטובה:
(ב) **בקריית ארבע** - על שם ארבע ענקים שהיו שם אחימן ששי ותלמי ואביהם. דבר אחר על שם ארבעה זוגות שנקברו שם איש ואשתו אדם וחוה, אברהם ושרה, יצחק ורבקה, יעקב ולאח: **ויבא אברהם** - מבאר שבע: **לספוד לשרה ולבכתי** - ונסמכה מיתת שרה לעקידת יצחק, לפי שעל ידי בשורת העקידה שנזדמן בנה לשחיטה וכמעט שלא נשחט, פרחו נשמתה ממנה ומתה: (ד) **גר ותושב אנכי עמכם** - גר מארץ אחרת ונתישבת עמכם. ומדרש אגדה אם תרצו הריני גר, ואם לאו אהיה תושב ואטלנה מן הדין שאמר לי הקדוש ברוך הוא (לעיל יב ז) לזרעך אתן את הארץ הזאת: **אחזת קבר** - אחוזת קרקע לבית הקברות:

בראשית פרק כג

(א) ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים ושני חיי שרה: (ב) ותמת שרה בקריית ארבע הוא חברון בארץ כנען ויבא אברהם לספד לשרה ולבכתי: (ג) ויקם אברהם מעל פני מתו וידבר אל בני חת לאמר: (ד) גר ותושב אנכי עמכם תנו לי אחזת קבר עמכם ואקברה מתי מלפני:

פרי צדיק לפרשת חיי שרה

[ג] ויהיו חיי שרה וגו'. במדרש רבה יודע ה' ימי תמימים וגו', כשם שהן תמימים כך שנותם תמימים כו', כהדא עגלתא תמימה. ושמעתי מרה"ק זצוקללה"ה שפירש כהדא עגלתא דבר עגול שאין לו ראש וסוף שהכל שוין. כך שנותם וכמו שאמרו בת ק' כבת כ' לחטא. ומסיק במדרש מה צריך לומר שני חיי שרה באחרונה לומר לך שחביב חייהם של צדיקים לפני המקום בעולם הזה ולעולם הבא. ודרש זה בשרה שלא נכתב פרשה מיוחדת ולמנות השנים בשום אחד מהאמהות כמו בשרה וכמו שאמרו בזוהר הקדוש (קכב א) אבל מה שנרמז שחביב חייהם לפני השם יתברך בעולם הזה ובעולם הבא מדנכפל שני חיי שרה באחרונה. יש להבין למה נרמז זה בשרה ולא באברהם. כיון שזה אמר על כל הצדיקים שחביב חייהם בעולם הזה ולעולם הבא. אך הענין מה שאמרו שנותם תמימים הוא כיון שנמנו כל השנים אף שנות הילדות שלא היה בהן דעת. מזה מבואר ששנותיהם תמימים. והנה באברהם אבינו ע"ה כתיב התהלך לפני והיה תמים. שעל ידי המילה נשלם ששנותיו תמימים. והיינו שאז נתברר מה שנאמר לך טל ילדותך מה טל זה פורח כו', מה הטל הזה סימן ברכה כו', וכמו שאמרו (בראשית רבה פ' לט), והיינו שאף ימי הילדות קודם שהכיר את בוראו גם כן סימן ברכה. שיהא נהורא דנפיק מגו חשוכא (וכמו שאמרנו לך מא' ז) וכן שרה אף שלא נאמר בה והיה תמים כבר אמרו (עבודה זרה כז). דאשה כמאן דמהילא דמיא. ונכתב רק בשרה שני ימיה להורות ששנותיה תמימים על פי מה שאמרו במדרש (קהלת רבה ז) אדם אחד מאלף מצאתי זה אברהם. ואשה בכל אלה לא מצאתי זו שרה. והמכוון שהיו עוד צדיקים כאברהם שבא לתקן פגם של אדם הראשון וכמו שאמרו (בראשית רבה פ' יד) הרי אני בורא את האדם תחלה שאם יקלקל יבא אברהם ויתקן תחתיו עיין שם ואדם א' מאלף מצאתי כאברהם שיבא לתקן פגם אדם הראשון וכמו שאמרו בבראשית רבה (פ' נו) אין דור שאין בו כאברהם כו', אבל אשה כשרה שתקנה פגם חוה לא נמצא. וזהו שנאמר ואשה בכל אלה לא מצאתי. ומשום הכי נחשב בפרשה מיוחדת מיתתה ושני חייה. להורות ששנותיה תמימים. מה שלא נמצא בשום אשה וכמו שאמרו בזוהר הקדוש. ונכפל בה באחרונה שני חיי שרה שחביב שנותיהם של צדיקים לפני השם יתברך בעולם הזה ולעולם הבא. אך זה יתכן באשה שאינה בת תורה ונשואים חייה כמו שהם לעולם הבא והם חביב לפני השם יתברך מה שאין כן בצדיקים דאיתא (סוף ברכות) תלמידי חכמים אין להם מנוחה לא בעולם הזה ולא בעולם הבא שנאמר ילכו מחיל אל חיל. ופירש רש"י משיבה לישיבה ממדרש למדרש. ויתוסף להם חיים גם בעולם הבא. לא יתכן לרמז בהם לכפול לשון שני חייהם שחביב לפני המקום לעולם הבא. שהרי יתוסף להם חיים ושנים. ורק באשה שנשארים החיים כמספרם לעולם הבא יתכן לרמז שחביב שנותם לעולם הבא וזה נרמז במה שנכפל שני חיי שרה ואשה אחרת כשרה לא היה שתקנה פגם חוה וכמו שאמרנו. ומשום הכי נרמז דוקא בשרה: